

3. Ємцев В.І. Формування територіальних кластерів – передумова розвитку конкурентоспроможності підприємств / В.І. Ємцев // Проблеми економіки – 2012. – №3. – С. 62-66.

ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ СТАЛОГО ВОДОКОРИСТУВАННЯ НА ПРИКЛАДІ Р. ДЕСНА

*Маценко О. М. к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки та БА,
СумДУ, м. Суми, Україна,*

*Німко С. І. аспірант кафедри економіки та управління,
ШІ СумДУ, м. Шостка, Україна*

Антропогенний тиск на водні об'єкти спричиняє низку еколого-економічних проблем, що призводять до зростання витрат на водоочищення та зменшення в країні запасів водних ресурсів, необхідних для задоволення економічних потреб діючих підприємств, організацій, тощо. Слід зазначити також, що використання забруднених поверхневих водних об'єктів у якості джерел питного водокористування, спричиняє негативний вплив на стан здоров'я населення країни, що знижує здатність регіону до відновлення трудового потенціалу. Отже, охорона, збереження і відновлення властивостей та функцій поверхневих водних об'єктів на сьогодні є актуальною проблемою.

Забруднення поверхневих водних об'єктів призводить до додаткових витрат населення у вигляді витрат на доочистку питної води, лікування, це в свою чергу, знижує сукупний попит на продукцію підприємств з боку населення. Використання забруднених поверхневих вод підприємствами вимагає додаткової очистки при виробництві готового продукту і викликає зростання собівартості продукції та зниження її якості. Ці фактори спричиняють додаткове зниження попиту на продукцію, скорочення обсягів отримуваних прибутків. Сукупна дія описаних факторів суттєво погіршує економічний стан регіону внаслідок скорочення споживання продукції та зниження прибутковості підприємств.

Проаналізуємо основні фактори забруднення поверхневих водних об'єктів на прикладі одного з найбільших водних басейнів країни р.Десна. На сьогоднішній день р. Десна та її притоки, є джерелом технічного та питного водопостачання м. Києва, м. Чернігова та низки міст і сіл Сумської, Чернігівської та Київської областей. Природні ресурси р. Десни мають важливе значення для розвитку еколого-економічного потенціалу вказаних областей, зокрема, забезпечує динамічний розвиток економіки регіонів. В басейні р. Десна формується біля 22 % поверхневого стоку р. Дніпро і біля 15 % стоку усіх річок України. Отже чинники забруднення та виснаження водних об'єктів України, що характерні для басейну р. Десна матимуть місце і для басейнів інших річок країни.

Річка Десна бере початок на території сусідніх областей Російської Федерації і протікає територією України через Сумську, Чернігівську та Київську області. Десна є транскордонною річкою, тому має місце проблема транскордонного забруднення. На території Брянської області Російської Федерації формується 53% вод басейну р. Десна. На стан транскордонної річки, крім природних факторів, значний вплив спричиняють забруднення, які надходять із зворотними водами промислових, сільськогосподарських підприємств м. Брянськ. Але визначити об'єм і якість таких забруднень неможливо, через недоступність статистичних даних Російської Федерації.

Однією з проблем забруднення р. Десна та її приток є залпові скиди. Підприємства (м. Бахмач, ТОВ «Бахмач-Сервіс», м. Новгород-Сіверський ПрАТ «Н.-Сіверський сирзавод», м. Охтирка «Охтирський сиркомбінат» та ін.) змінюючи свою потужність, збільшують обсяг стоків, а відтак очисні споруди не справляються з навантаженням і недостатньо очищені стоки потрапляють безпосередньо до поверхневих водних об'єктів. Ряд підприємств (виправні колонії) через відсутність власних очисних споруд та доступу до централізованої системи водовідведення створюють додаткове навантаження на водні об'єкти, скидаючи в них забруднені стоки.

За період з 2006 по 2013 рр. по Сумській та Чернігівській областях відбувається зниження загального обсягу забраної води та скинутих зворотних вод у поверхневі водні об'єкти [1, 2]. Але в перерахунку на кількість населення в даних областях загальний забір води та скид недостатньо очищених вод на одну особу в р. Десна не зменшується. Із вище сказаного, можна зробити висновки, що протягом останніх років антропогенне навантаження на р. Десна залишається переважно незмінним.

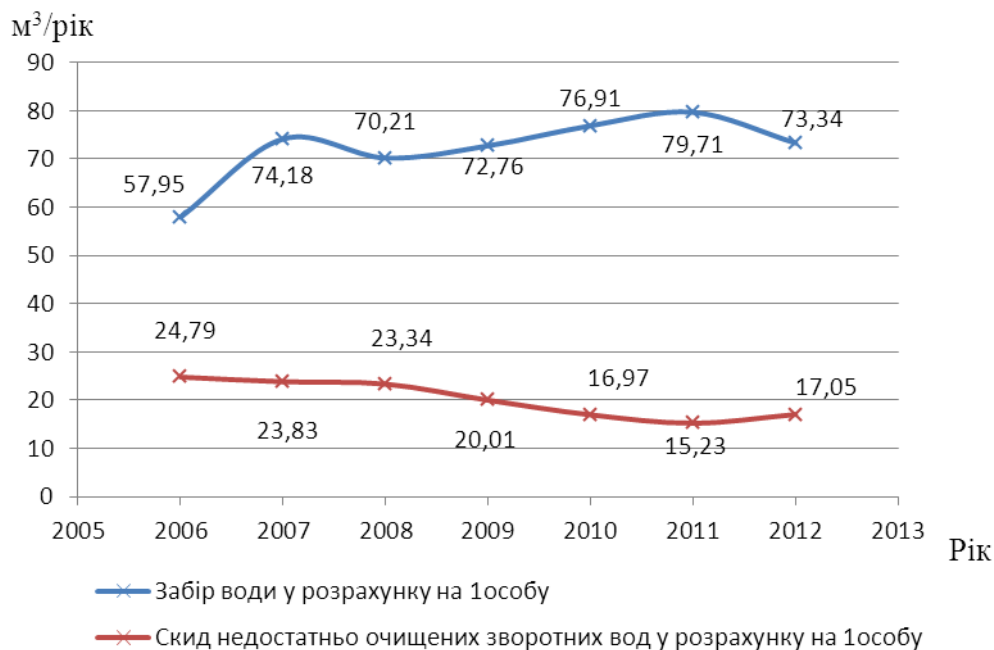

Рис. 1. Антропогенне навантаження на поверхневі водні об'єкти р. Десна в Чернігівській області

Джерело: побудовано авторами за матеріалами [2]

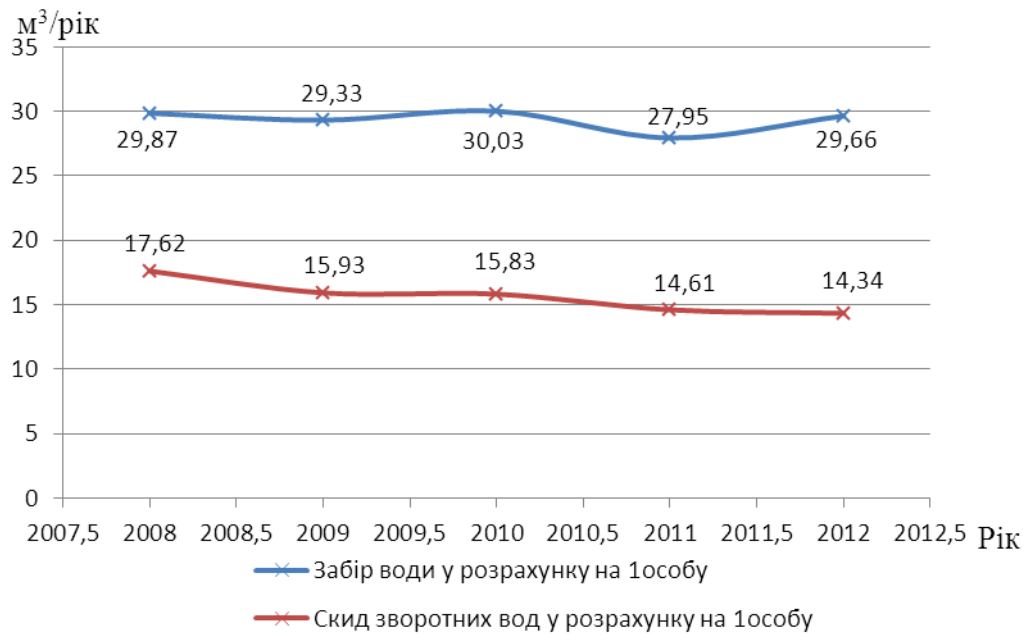

Рис.2. Антропогенне навантаження на поверхневі водні об'єкти р. Десна в Сумській області

Джерело: побудовано авторами за матеріалами [1]

Басейн р. Десна характеризується високим водоресурсним потенціалом і природною здатністю до самовідновлення та самоочищення. Але постійне зростання антропогенного навантаження може створити умови, які унеможливають подальше використання води із р. Десна в якості джерела питного водопостачання м. Києва.

Транскордонні водогосподарські проблеми можуть бути вирішені лише шляхом транскордонної співпраці Російської Федерації з Україною. Це можливе за наявності інформації щодо погіршення екологічного стану водних поверхневих об'єктів, яка необхідна для своєчасного реагування та прийняття управлінських рішень щодо реалізації відповідних водоохоронних заходів. А також формування та впровадження дієвого механізму контролю за скидами та забором води із річок. Для запобігання залпових скидів м'ясо-молочні підприємства повинні своєчасно інформувати водопровідно-каналізаційні господарства про можливість збільшення стоків.

Вирішення виявлених проблем дозволить суттєво знизити антропогенний тиск на водні басейни, що збільшить кількість і покращить якість водних ресурсів, придатних до використання. Це, в свою чергу, покращить економічний стан регіону та зменшить витрати населення і підвищить рівень їх життя.

Список літератури:

1.Доповідь про стан навколишнього природного середовища у Сумській області у 2012 році. – Суми : Департамент екології, паливно-енергетичного комплексу та природних ресурсів, 2013. – 215 с.

2. Доповідь про стан навколишнього природного середовища у Чернігівській області у 2012 році. – Чернігів : Департамент екології та природних ресурсів Чернігівської обласної державної адміністрації, 2013.– 303 с.

3. Статистичний щорічник України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

ПРАВО ОРГАНУ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ СКАСУВАТИ ВЛАСНЕ РІШЕННЯ ПРО НАДАННЯ ЗЕМЕЛЬНОЇ ДІЛЯНКИ

Савчук О.О., курсант Національної академії СБ України, м. Київ, Україна

Нажаль, непоодинокими є випадки отримання службовими особами органів місцевого самоврядування неправомірної вигоди шляхом використання наданих їм повноважень або ж надання фізичним чи юридичним особам необґрунтованих переваг підчас прийняття управлінських рішень, зокрема – про надання земельних ділянок. У той же час, під тиском громадськості чи внаслідок прокурорського реагування органи місцевого самоврядування готові скасувати власні – на їх думку, незаконні – акти про надання земельних ділянок громадянам чи юридичним особам. Проте, іноді органи місцевого самоврядування скасовують власні цілком законні акти, тим самим порушуючи права землекористувачів і підриваючи основну засаду раціонального землекористування, гарантовану Конституцією – право власності на землю. Виходячи з цього, мені видалось актуальним питання про таке прав органів місцевого самоврядування та його межі, і я здійснила спробу дати відповідь на питання чи може орган місцевого самоврядування скасувати своє раніше видане рішення, використовуючи практику Верховного Суду.

У справах, які вирішував Верховний Суд України, йшла мова про позови щодо визнання недійсним державного акта на право власності на земельну ділянку. У постанові від 12 вересня 2012 року розпорядженням голови районної державної адміністрації особі була передана у власність земельна ділянка і, відповідно, згодом виданий державний акт на право власності на цю земельну ділянку. Через деякий час на підставі протесту прокурора це розпорядження було скасовано іншим розпорядженням голови обласної державної адміністрації. Прокурор, вважаючи, що у зв'язку зі скасуванням розпорядження про передачу земельної ділянки у власність, у особи відсутні правові підстави набуття права власності на вказану земельну ділянку, просив визнати державний акт на право власності на земельну ділянку недійсним, посилаючись на ст.ст. 116, 125, 155 Земельного кодексу України. Рішенням районного суду, залишеним без змін ухвалою Апеляційного суду, у задоволенні позову прокурора було відмовлено. Відповідно Вищим спеціалізованим судом України з розгляду цивільних і кримінальних справ скаргу прокурора було відхилено. На підставі п.1 ч.1. ст. 355 ЦПК України прокурор подав заяву про перегляд судових